การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

Academic Administration of Educational Administrators Under the Office of Bangkhen District, Bangkok

สิรินยา ขันเงิน[1] และ นิษรา พรสุริวงษ์[2]

Sirinya Khanngoen[1] and Nissara Pronsurivong[2]

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Master of Education, Educational Administration, North Bangkok University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: [1] sirinya.khag@northbkk.ac.th

Retrieved: February 9, 2026; **Revised:** March 1, 2026; **Accepted:** March 3, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเคซี่และมอร์แกน (Kregcie & Morgan,1970) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 160 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นหน่วยการสุ่มและวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าที (T-test) สถิติค่าเอฟ (F-test) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2) เมื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีทั้งหมด 9 ด้าน 45 แนวทาง

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา; การบริหารงานวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the academic administration of school administrators; 2) to compare the academic administration of school administrators; and 3) to propose guidelines for the development of academic administration of school administrators.The sample consisted of 160 teachers under the Office of Bang Khen District, Bangkok. The sample size was determined using the table of Krejcie and Morgan (1970). Stratified random sampling was employed, using school size as the sampling unit, followed by simple random sampling through lottery drawing. The research instruments were a questionnaire and an interview form. The statistics

used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and content analysis.

The researches findings revealed that:1. Overall, the academic administration of school administrators was rated at a high level. 2. When comparing the academic administration of school administrators classified by gender, age, educational level, work experience, and school size, there were no statistically significant differences overall. However, when classified by school size, a statistically significant difference was found at the .05 level. 3. The proposed guidelines for the academic administration of school administrators comprised 9 aspects with a total of 45 guidelines.

Keywords: Development Guidelines; Academic Administration; School Administrators

บทนำ

การบริหารการศึกษาในประเทศไทยจำเป็นต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคม โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญของชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566) อย่างไรก็ตาม ระบบการศึกษายังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ความแตกต่างด้านคุณภาพการเรียนรู้ การขาดแคลนครู และภาระงานของครู ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาในโรงเรียน และการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กำหนดให้การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2561) นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) ยังให้ความสำคัญกับการยกระดับทุนมนุษย์และการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของประเทศในยุคดิจิทัล (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ดังนั้น การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยครอบคลุมการพัฒนาครู การพัฒนาหลักสูตร และการนิเทศการสอน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการศึกษาของประเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของ Forest and Kinser (2002) ที่ระบุว่า การบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนและดำเนินงานด้านหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ ขณะที่ Ketteridge and Marshall (2009) อธิบายว่า การบริหารจัดการงานด้านวิชาการเป็นกระบวนการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ครอบคลุมถึงการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การจัดสรรครูให้เหมาะสมกับรายวิชา การส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาศักยภาพครูด้านวิชาการ รวมถึง

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผลการวิจัยของพิมพฤทธิ์ เที่ยงภักดิ์, วิจิตรา เจริญพงษ์ และจิรวัฒน์ กิติพิเชฐสรรค์ (2568) พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน

สำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ซึ่งรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษาประจำ 2567 ของสำนักงานเขตบางเขน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำปี 2567 สำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาผลคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในแต่ละวิชาอยู่ในระดับที่ยังสามารถพัฒนาได้ โดยคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้ วิชาภาษาไทย ร้อยละ 63.53 วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 36.08 วิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 45.24 และวิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 45.82 (สำนักงานเขตบางเขน. 2567) อย่างไรก็ตาม ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสังกัดขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผน บริหารจัดการ และขับเคลื่อนกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนต่อไป

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว การบริหารงานวิชาการจึงมีบทบาทสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการบริหารงานวิชาการอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำหนดแนวทางปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขนกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนางานด้านวิชาการ พัฒนางานวิชาชีพ และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

สถานภาพส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้มาจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยตาม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) กระทรวงศึกษาธิการ (2561) เฉลิมขวัญ ประยูรเต็ม (2564) นุชเรศ คำดีบุญ (2564) ไชยา หานุภาพ (2564) ณัฏฐ์ชญานันท์ ชราชิต (2565) กิตติชัย อาจหาญ (2565) นัฐพล พันโน (2566) นฤพงษ์ พิมพ์ทอง (2566)

นารี ปราถนาม (2566) ภาคภูมิ เจริญศรี และจรัส อติวิทยาภรณ์ (2567) ทำให้สามารถสรุปได้ว่า เนื้อหาขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ 9 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานสถานศึกษาเชิงระบบที่มุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดเป้าหมายชัดเจน เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

2. การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การบูรณาการภูมิปัญญา ทรัพยากร และวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องบริบทชุมชน โดยอาศัยการวางแผนอย่างเป็นระบบและการมีส่วนร่วมของครู ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสะท้อนอัตลักษณ์พื้นที่อย่างเหมาะสม

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การนำวัตถุประสงค์ทางการศึกษาสู่การปฏิบัติผ่านการจัดประสบการณ์และประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้บริหารทำหน้าที่กำกับ นิเทศ และส่งเสริมการใช้สื่อ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักสูตร

4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการวางแผน ออกแบบ และปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดจุดมุ่งหมายสอดคล้องเป้าหมายการศึกษา วิเคราะห์บริบท และเปิดโอกาสให้ครูและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม เพื่อให้หลักสูตรเหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

5. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนควบคู่การจัดการเรียนรู้ โดยยึดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาและเน้นการประเมินเพื่อพัฒนา พร้อมกำหนดระเบียบและเครื่องมือที่มีคุณภาพอย่างเป็นระบบ

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การใช้กระบวนการวิจัยแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารส่งเสริมครูทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลวิจัยไปปรับปรุงการบริหารและคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

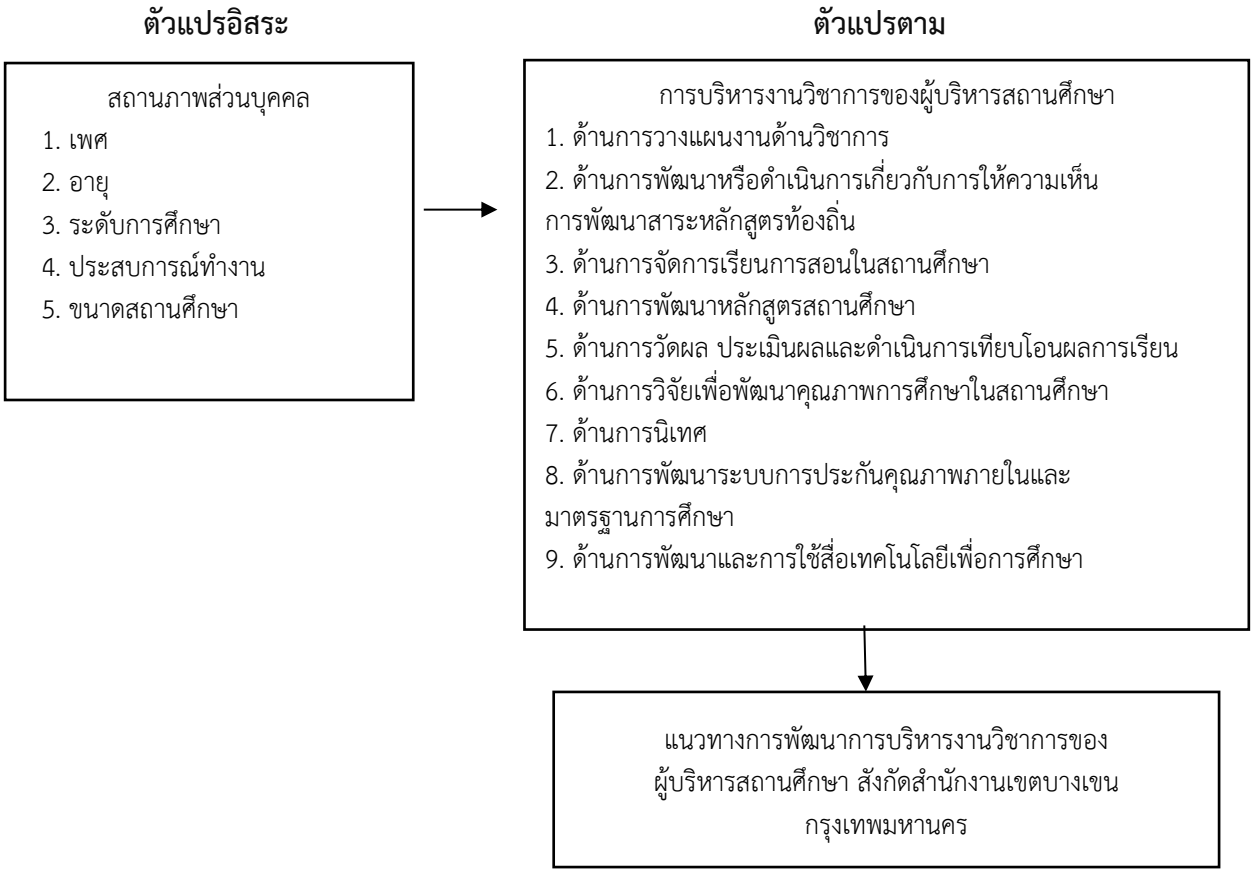
7. การนิเทศ หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารวางแผน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการสอนร่วมกับครู เพื่อยกระดับคุณภาพงานวิชาการให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักสูตร

8. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานประกันคุณภาพตามวงจร PDCA เพื่อสร้างวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา จัดทำรายงานประเมินตนเอง และพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องสอดคล้องมาตรฐานชาติและความต้องการชุมชน

9. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การออกแบบ พัฒนา และประเมินการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงโต้ตอบ ผู้บริหารสนับสนุนทรัพยากรและส่งเสริมครูใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมประเมินผลเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

จากการทบทวนวรรณกรรมสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การวางแผน พัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การวิจัย การนิเทศ การประกันคุณภาพ และการใช้สื่อเทคโนโลยี ซึ่งล้วนมีบทบาทต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา เพื่อวิเคราะห์และประเมินการดำเนินงานทางวิชาการอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทุกมิติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร เป็นวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 271 คน ปีการศึกษา 2568 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี่และมอร์แกน (Kregcie & Morgan,1970:608) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 160 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นหน่วยการสุ่มและวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1. ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์ในการบริหารอย่างน้อย 5 ปี 2. จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารแนวความคิดทฤษฎี และผลงานวิจัย เพื่อนำมาประยุกต์ให้เหมาะสม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklists) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ขนาดสถานศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคิร์ท (Likert, 1976)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ยื่นหนังสือถึงคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตบางเขนกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขนกรุงเทพมหานคร พร้อมกำหนดวันรับคืนด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยเป็นช่วงคะแนน

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ t-test และจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้สถิติ F-test

5. ปัญหาและอุปสรรคพร้อมแนวทางแก้ไขและพัฒนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ประกอบด้วย ค่าความถี่และร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ครูผู้ตอบแบบสอบถาม ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 มีอายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 มีระดับศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 1-5 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50

2. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแต่ละด้าน ดังนี้

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	4.21	0.448	มาก	7
2. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	4.30	0.445	มาก	2
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.30	0.565	มาก	3
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.33	0.498	มาก	1
5. ด้านการวัดผล ประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.27	0.551	มาก	5
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.28	0.545	มาก	4
7. ด้านการนิเทศ	4.21	0.583	มาก	8
8. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.16	0.554	มาก	9
9. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.25	0.522	มาก	6
รวม	**4.21**	**0.448**	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.21, S.D. = 0.448) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.33, S.D. = 0.498) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.30, S.D. = 0.445) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.16, S.D. = 0.554) ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ		อายุ		ระดับการศึกษา		ประสบการณ์การทำงาน		ขนาดสถานศึกษา	
	t	P-Value	F	P-Value	t	P-Value	F	P-Value	F	P-Value
1. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	0.300	0.279	0.887	0.449	-1.095	0.062	0.930	0.448	4.087*	0.019
2. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับ	-0.704	0.434	0.236	0.871	-1.109	0.336	0.815	0.517	1.997	0.139

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ		อายุ		ระดับการศึกษา		ประสบการณ์การทำงาน		ขนาดสถานศึกษา	
	t	P-Value	F	P-Value	t	P-Value	F	P-Value	F	P-Value
การให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น										
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	0.461*	0.019	0.448	0.719	-2.075**	0.010	0.268	0.898	2.984	0.053
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	0.513	0.327	0.159	0.924	-0.774	0.464	1.724	0.147	0.014	0.986
5. ด้านการวัดผลประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	-0.408	0.917	1.792	0.151	1.084	0.278	0.495	0.739	2.585	0.079
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	1.951**	0.002	1.094	0.354	0.215	2.177	0.064	0.992	15.126**	0.000
7. ด้านการนิเทศ	-0.327	0.139	2.428	0.067	-0.701	0.280	1.608	0.175	2.651	0.074
8. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	-0.557	0.532	0.169	0.917	-1.390	0.088	1.338	0.258	2.157	0.119
9. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	0.300	0.732	0.640	0.591	-0.934*	0.027	0.465	0.761	8.667**	0.000
รวม	**-0.327**	**0.279**	**0.887**	**0.449**	**-1.095**	**0.062**	**0.930**	**0.448**	**4.087***	**0.019**

จากตารางที่ 2 พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ขนาด

ของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนงานอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และตัวชี้วัดที่ชัดเจน ภายใต้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พร้อมเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วม และนำข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อให้แผนมีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา โดยส่งเสริมความร่วมมือของครู ผู้ปกครอง และชุมชน สนับสนุนการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน และกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ส่งเสริมการใช้วิธีสอนที่หลากหลาย และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียน และนโยบายของต้นสังกัด พร้อมเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการใช้หลักสูตร ทั้งนี้ ควรกำกับให้หลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ตัวชี้วัด และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง และปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี

ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาควรกำหนดระบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยกำกับให้การประเมินยึดหลักวิชาการ มีความเที่ยงตรง โปร่งใส และตรวจสอบได้ พร้อมทั้งส่งเสริมการประเมินตามสภาพจริง การนำผลการประเมินไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคล รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประเมินผลการเรียน

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและแผนส่งเสริมการวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการการวิจัยในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พร้อมสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน และต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา

ด้านการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบโดยกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางที่ชัดเจน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ ควรใช้กระบวนการนิเทศเชิงสร้างสรรค์ ยึดข้อมูลจริงเป็นฐานในการให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมการนิเทศแบบมีส่วนร่วม เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาอย่าง

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพแก่ครูและบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งนี้ ควรยึดมาตรฐานการศึกษาและข้อมูลจริงเป็นฐานในการประเมินและนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมผู้เรียนโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ด้วยตนเองผ่านกิจกรรมเชิงโต้ตอบ อันนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในสถานการณ์จริง

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐ์ชญานันท์ ชราชิต (2565) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเมืองชล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลงานวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเมืองชล 2 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนากร ศรีอุทธา (2566) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอสัตหีบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลงานวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอสัตหีบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารยา พูลทอง (2568) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเป็นกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการกำหนดจุดมุ่งหมายและการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา เพื่อออกแบบหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน และปรับปรุงประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงของสังคม สอดคล้องแนวคิดของ เฉลิมขวัญ ประยูรเต็ม (2564) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานด้านหลักสูตรควรเป็นไปตามกระบวนการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล โดยนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องแนวคิดของ นคร จงอนุรักษ์ (2564) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานด้านหลักสูตรต้องเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การวางแผน การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล โดยให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม สอดคล้องแนวคิดของ นารี ปราถนาม (2566) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานด้านหลักสูตรเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ตั้งแต่การนำไปใช้ การติดตามและประเมินผล ไปจนถึงการปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสังคมที่เปลี่ยนแปลง

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสภานภาพส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า เพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพา พรมแย้ม (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลงานวิจัยพบว่า เพศโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอารยา พูลทอง(2568) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ผลงานวิจัยพบว่า เพศโดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐ์ชญานันท์ ชราชิต (2565) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเมืองชล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลงานวิจัยพบว่า เพศโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐ์ชญานันท์ ชราชิต (2565) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเมืองชล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนากร ศรีอุทธา (2566) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอสัตหีบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ อารยา พูลทอง (2568) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ผลงานวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญดา ยงยศยิ่ง (2560) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมขวัญ ประยูรเต็ม (2564) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา ผลงานวิจัยพบว่า อายุโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิกา จันทร์ฉุน (2564) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมขวัญ ประยูรเต็ม (2564) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา ผลงานวิจัยพบว่า ประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐ์ชญานันท์ ชราชิต (2565) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเมืองชล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลงานวิจัยพบว่า ประสบการณ์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอารยา พูลทอง (2568) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นารี ปราณนาม (2566) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลงานวิจัยพบว่า ขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของดาราวดี บรรจงการ และนวรัตน์ ไวชมพู่ (2568) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผลงานวิจัยพบว่า ขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดารัตน์ หาดคำ,กฤษฎา วัฒนศักดิ์ แลวิรัสพัชร วงศ์วัฒน์เกษม (2568) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลงานวิจัยพบว่า ขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมต่างกัน

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนงานอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และตัวชี้วัดที่ชัดเจน ภายใต้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พร้อมเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วม และนำข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อให้แผนมีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องแนวคิดของ ทาบา (Taba, 1962) ได้กล่าวว่า การวางแผนทางการศึกษาควรอาศัยข้อมูลจากผู้เรียนและบริบททางสังคม และให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน เพื่อให้การดำเนินงานสามารถนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องแนวคิดของ แฮริสัน (Harrison, 1976) ได้กล่าวว่า การวางแผนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารงาน เนื่องจากช่วยกำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินงานให้มีความชัดเจน ส่งผลให้การจัดการภายในองค์กรเป็นระบบ มีความต่อเนื่อง และสามารถติดตามผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องแนวคิดของ ฟูลแลน (Fullan, 2006) ได้กล่าวว่า การวางแผนงานด้านวิชาการควรเชื่อมโยงกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการทำงานร่วมกันของผู้บริหารและครู การสร้าง

บรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกัน และการสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การพัฒนาทางการศึกษาดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา โดยส่งเสริมความร่วมมือของครู ผู้ปกครอง และชุมชน สนับสนุนการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องแนวคิดของ ไทเลอร์ (Tyler, 1949) ได้กล่าวว่า การกำหนดสาระการเรียนรู้ควรยึดผู้เรียนและสังคม เป็นแนวทางในการเลือกเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสม เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ตอบสนองต่อบริบทของพื้นที่อย่างแท้จริง สอดคล้องแนวคิดของ พรินต์ (Print, 1993) ได้กล่าวว่า การให้ความเห็นต่อสาระการเรียนรู้จำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะข้อมูลจากผู้เรียน ชุมชน และสังคม เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้สาระหลักสูตรท้องถิ่นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องแนวคิดของ ออร์นสไตน์และฮันกินส์ (Ornstein & Hunkins, 2018) ได้กล่าวว่า การให้ความเห็นและการปรับปรุงสาระหลักสูตรควรเป็นกระบวนการต่อเนื่อง เปิดรับความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย เพื่อให้มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและบริบทของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน และกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ส่งเสริมการใช้วิธีสอนที่หลากหลาย และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องแนวคิดของบรูเนอร์ (Bruner, 1966) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการค้นพบ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเชิงลึกและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ สอดคล้องแนวคิดของกาเย่ (Gagné, 1985) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ควรมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน สอดคล้องแนวคิดของนคร จงอนุรักษ์ (2564) ได้กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรม การเรียนรู้ควรเชื่อมโยงประสบการณ์จากหลายกลุ่มสาระ ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย จัดการสอนซ่อมเสริมตามความจำเป็น และสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพและความแตกต่างของผู้เรียน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียน และนโยบายของต้นสังกัดพร้อมเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการใช้หลักสูตร ทั้งนี้ ควรกำกับให้หลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ตัวชี้วัด และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง และปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี สอดคล้องแนวคิดของพรินต์ (Print, 1993) ได้กล่าวว่า กระบวนการกำหนดทิศทางการเรียนรู้ร่วมกันของผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสภาพท้องถิ่นและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ อาร์มสตรอง (Armstrong, 2003) ได้กล่าวว่า หลักสูตรครอบคลุมทั้งด้านความรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้และปรับตัวต่อข้อมูลสารสนเทศใหม่ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของเฉลิมขวัญ ประยูรเต็ม (2564) ได้กล่าวว่า การจัดการหลักสูตรเป็นกระบวนการต่อเนื่องตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาควรกำหนดระบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยกำกับให้การประเมินยึดหลักวิชาการ มีความเที่ยงตรง โปร่งใส และตรวจสอบได้ พร้อมทั้งส่งเสริมการประเมินตามสภาพจริง การนำผลการประเมินไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคล รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประเมินผลการเรียน สอดคล้องแนวคิดของบลูม (Bloom, 1956) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลควรสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และเลือกใช้เครื่องมือประเมินให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องแนวคิดของ แบล็คและวิลเลียม (Black & Wiliam, 1998) ได้กล่าวว่า การประเมินไม่ใช่เพียงการตัดสินผลการเรียน แต่เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนา โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ชัดเจนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง สอดคล้องแนวคิดของ บิลเลท (Billett, 2011) กล่าวว่า ประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียนสามารถนำมาใช้ในการประเมินและเทียบโอนผลการเรียนได้ หากมีการกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินที่ชัดเจนและเหมาะสม

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและแผนส่งเสริมการวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการการวิจัยในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พร้อมสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน และต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา สอดคล้องแนวคิดของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971) ได้กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินในด้านบริบท ทรัพยากร กระบวนการ และผลลัพธ์ เป็นฐานในการปรับปรุงการดำเนินงานทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องแนวคิดของ เอลเลียต (Elliott, 1991) ได้กล่าวว่า กระบวนการวิจัยเป็นกลไกในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน และผู้บริหารสนับสนุนการใช้ผลการวิจัยเพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา สอดคล้องแนวคิดของ ฟูลแลน (Fullan, 2001) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารควรทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยเป็นฐานในการวางแผนและปรับปรุงนโยบายการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

ด้านการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางที่ชัดเจน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ ควรใช้กระบวนการนิเทศเชิงสร้างสรรค์ ยึดข้อมูลจริงเป็นฐานในการให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมการนิเทศแบบมีส่วนร่วม เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องแนวคิดของ กลิคแมน (Glickman, 1981) ได้กล่าวว่า การนิเทศเป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมและปรับปรุงการเรียนการสอน โดยครอบคลุมการจัดการสอน การจัดสรรครูผู้สอน การเตรียมสื่อการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องแนวคิดของ แฮร์ริส (Haris, 1985) ได้กล่าวว่า การนิเทศมีเป้าหมายสำคัญในการคงไว้หรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการสอนเป็นหลัก สอดคล้องแนวคิดของ นารี ปราณนาม (2566) ได้กล่าวว่า การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือครูในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ เพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพครบทุกด้าน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร

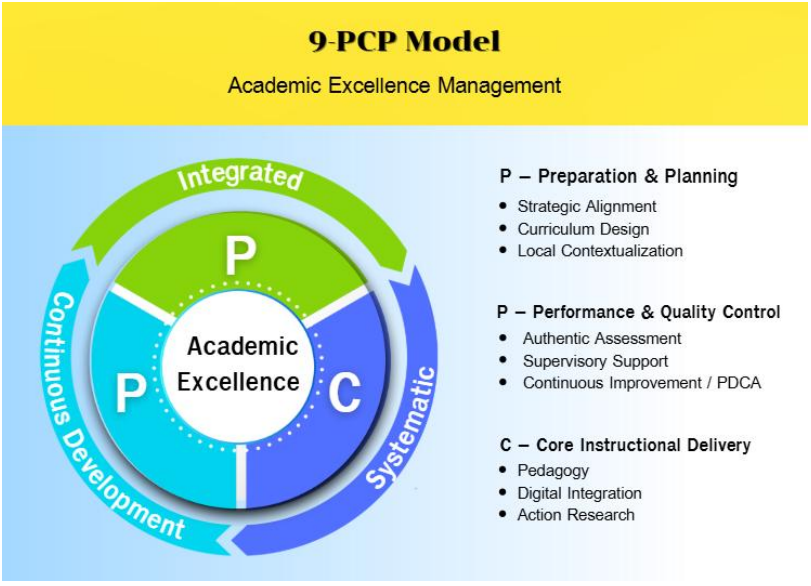
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพแก่ครูและบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งนี้ ควรยึดมาตรฐานการศึกษาและข้อมูลจริงเป็นฐานในการประเมินและนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน สอดคล้องแนวคิดของ เดมมิง (Deming, 1986) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยวงจรคุณภาพ PDCA (Plan–Do–Check–Act) ซึ่งช่วยให้สถานศึกษาสามารถวางแผน ดำเนินงาน ตรวจสอบผล

และปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องแนวคิดของ ไฟเกนบอม (Feigenbaum, 1991) ได้กล่าวว่า ระบบประกันคุณภาพควรครอบคลุมทุกกระบวนการและบุคลากรทุกระดับ สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ ให้ครูและบุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการรักษามาตรฐานและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับผู้เรียน สอดคล้องแนวคิดของซัลลิส (Sallis, 2014) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพทางการศึกษาควรดำเนินการอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อร่วมกันรักษาและยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมผู้เรียนโดยคำนึงถึงความปลอดภัย สอดคล้องแนวคิดของ เดล (Dale, 1969) ได้กล่าวว่า สื่อเทคโนโลยีช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม ลดความเป็นนามธรรมของเนื้อหา และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น สอดคล้องแนวคิดของ ซีลส์และริชชี (Seels & Richey, 1994) กล่าวว่า สื่อเทคโนโลยีไม่ใช่เพียงเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ แต่เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการออกแบบ การพัฒนา การนำไปใช้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องแนวคิดของ โจนาสเซน (Jonassen, 1999) ได้กล่าวว่าว่า การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการคิด วิเคราะห์ และสร้างความหมายด้วยตนเองผ่านกิจกรรมเชิงโต้ตอบ อันนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในสถานการณ์จริง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำมาสร้างเป็น องค์ความรู้ 9-PCP Model สามารถสังเคราะห์ได้ว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจัดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการทั้ง 9 ด้านให้เกิดความเป็นระบบและบูรณาการ ผ่านการจัดกลุ่มออกเป็น 3 เสาหลัก (3 Pillars) เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการอย่างยั่งยืน ดังนี้

ภาพที่ 2 องความรู้ใหม่จากการวิจัย

เสาหลักที่ 1: P – Preparation & Planning (การเตรียมความพร้อมและการวางแผน)

เป็นฐานรากของการบริหารงานวิชาการ มุ่งกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์และออกแบบระบบให้สอดคล้องบริบทสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) การวางแผนงานวิชาการ กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและการมีส่วนร่วมของครู (2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางและความต้องการผู้เรียน พร้อมปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และ (3) การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น เชื่อมโยงการเรียนรู้กับบริบทชุมชนและแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่

เสาหลักที่ 2: C – Core Instructional Delivery (การจัดการเรียนรู้เชิงรุก)

เป็นหัวใจของการดำเนินงานวิชาการ มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง ประกอบด้วย (1) การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ และ (3) การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

เสาหลักที่ 3 : P – Performance & Quality Control (การตรวจสอบและประกันคุณภาพ)

เป็นกลไกในการรักษามาตรฐานและความยั่งยืนของงานวิชาการ ประกอบด้วย (1) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเพื่อนำผลไปพัฒนาผู้เรียน (2) การนิเทศเชิงสร้างสรรค์และการโค้ชเพื่อพัฒนาครู และ (3) การประกันคุณภาพภายในตามวงจร PDCA เพื่อพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

9-PCP Model แสดงให้เห็นองค์ความรู้ใหม่ว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศจำเป็นต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบและบูรณาการผ่านการเตรียมความพร้อมและการวางแผนการจัดการเรียนรู้เชิงคุณภาพและการควบคุม ตรวจสอบ และประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาควรวางแผนและกำหนดมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคมอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA (Plan–Do–Check–Act) อย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษา นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้บุคลากรทุกคนตระหนักและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

2. ด้านการนิเทศ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมทางวิชาการที่สนับสนุนการปรับปรุงประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งนำผลการประเมินการสอนไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงงานวิชาการของครูอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ สถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศการทำงานที่ส่งเสริมความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย และเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งดำเนินการวางแผนงานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาควรจัดหาเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการสำรวจความต้องการด้านสื่อและเทคโนโลยี

ของครูอย่างเป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

2. ควรศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานนวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *รายงานนโยบายการพัฒนาการศึกษาไทยสู่ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *รายงานนโยบายการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2566*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กิตติชัย อาจหาญ. (2565). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เฉลิมขวัญ ประยูรเต็ม. (2564). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครสงขลา* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ไชยา หานุภาพ. (2564). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ณัฏฐ์ชญานันท์ ชราชิต. (2565). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ดาราวดี บรรจงการ และนวรัตน์ ไวชมพู่. (2568). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต. *วารสารเสฏฐวิทย์ปริทัศน์, 5*(3), 1829–1840.

ธนากร ศรีอุทธา. (2566). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอสัตหีบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ธนิกา จันทร์ฉุน. (2564). *การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ธัญดา ยงยศยิ่ง. (2560). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

นคร จงอนุรักษ์. (2564). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี* (การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นัฐพล พันโน. (2566). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

นารี ปราถนาม. (2566). *การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ยุพา พรมแย้ม. (2562). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2* (วิทยานิพนธ์การศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ลดารัตน์ หาดคำ, กฤษฎา วัฒนศักดิ์ และวิรัสพัชร วงศ์วัฒน์เกษม. (2568). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี, 8*(3), 416–429.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2566). *รายงานการพัฒนาการศึกษาไทย: Education in Thailand 2023*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

อารยา พูลทอง. (2025). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร. *วารสารสหวิทยาการและนวัตกรรมการจัดการ, 3*(1), 27–37.

Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook I: Cognitive domain*. New York, NY: David McKay.

Black, P. & Wiliam, D. (1998). Assessment and classroom learning. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice, 5*(1), 7–74.

Billett, S. (2011). *Curriculum and pedagogical bases for effectively integrating practice-based experiences*. Canberra, Australia: Office for Learning and Teaching.

Bruner, J. S. (1966). *Toward a theory of instruction*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Dale, E. (1969). *Audio-visual methods in teaching* (3rd ed.). New York, NY: Dryden Press.

Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. Cambridge, MA: MIT Press.

Elliott, J. (1991). *Action research for educational change*. Buckingham, England: Open University Press.

Feigenbaum, A. V. (1991). *Total quality control*. (3rd ed.). New York, NY: McGraw-Hill.

Fullan, M. (1991). *The new meaning of educational change*. New York, NY: Teachers College Press.

Fullan, M. (2002). *The new meaning of educational change.* (3rd ed.). New York, NY: Teachers College Press.

Fullan, M. (2006). *The new meaning of educational change.* (4th ed.). New York, NY: Teachers College Press.

Gagné, R. M. (1985). *The conditions of learning and theory of instruction.* (4th ed.). New York, NY: Holt, Rinehart and Winston.

Harrison, E. F. (1976). *Management and organizations*. Boston, MA: Houghton Mifflin.

Jonassen, D. H. (1999). Designing constructivist learning environments. In C. M. Reigeluth (Ed.), *Instructional-design theories and models: A new paradigm of instructional theory* (Vol. 2, pp. 215–239). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607–610.

Ketteridge, S. & Marshall, S. (2009). In H. Fry, S. Ketteridge, & S. Marshall (Eds.), *A handbook for teaching and learning in higher education: Enhancing academic practice.* (3rd ed.). New York, NY: Routledge.

Likert, R. & Likert, J. G. (1976). *New ways of managing conflict*. New York, NY: McGraw-Hill.

Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2018). *Curriculum: Foundations, principles, and issues.* (8th ed.). Boston, MA: Pearson.

Print, M. (1993). *Curriculum development and design.* (2nd ed.). Sydney, Australia: Allen & Unwin.

Sallis, E. (2014). *Total quality management in education.* (4th ed.). London, England: Routledge.

Seels, B. & Richey, R. (1994). *Instructional technology: The definition and domains of the field*. Washington, DC: Association for Educational Communications and Technology.

Stufflebeam, D. L. (1971). *The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability.* Columbus, OH: ERIC Clearinghouse.

Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York, NY: Harcourt, Brace & World.

Tyler, R. W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago, IL: University of Chicago Press.